

@Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permisunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

@The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court’s database HUDOC.

Publicată în : MONITORUL OFICIAL nr. 616 din 21 august 2008
Emitent CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
SECȚIA A TREIA

HOTĂRÂREA
din 6 decembrie 2007

în Cauza Beian împotriva României (nr. 1)

(Cererea nr. 30.658/05)
Strasbourg

În cauza Beian împotriva României (nr. 1),
Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), statuând în cadrul unei camere formate din: domnii B.M. Zupančič, președinte, C. Bîrsan, doamnele E. Fura-Sandström, A. Gyulumyan, domnul E. Myjer, doamnele I. Ziemele, I. Berro-Lefèvre, judecători, și domnul S. Quesada, grefier de secție,
după ce a deliberat în camera de consiliu la data de 15 noiembrie 2007,
pronunță următoarea hotărâre, adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 30.658/05) îndreptată împotriva României, prin care un cetățean al acestui stat, domnul Aurel Beian (*reclamantul*), a sesizat Curtea la data de 4 august 2005, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Reclamantul este reprezentat de soția sa, doamna Elena Beian. Guvernul român (*Guvernul*) este reprezentat de agentul său, domnul Răzvan Horațiu Radu, de la Ministerul Afacerilor Externe.

3. Reclamantul se plânge de inechitatea unei proceduri referitoare la acordarea unei prestații sociale, precum și de un tratament discriminatoriu față de alte persoane aflate într-o situație similară.

4. La data de 2 iunie 2006, Curtea a decis să comunice cererea Guvernului. Invocând prevederile art. 29 alin. 3, aceasta a hotărât să analizeze în același timp admisibilitatea și fondul cauzei.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

5. Reclamantul s-a născut în anul 1932 și locuiește la Sâncraiu de Mureș.

6. În anul 1953, reclamantul a fost chemat pentru a efectua serviciul militar. Cu toate acestea, din cauză că tatăl său s-a opus colectivizării terenurilor agricole, nu i s-a permis să participe la instrucția militară, ci a fost trimis în mai multe unități militare, printre care unitatea militară din Vatra Dornei, ca muncitor în construcții. Serviciul său militar a luat sfârșit în anul 1955.

7. În anul 1961, Direcția Generală a Serviciului Muncii (denumită în continuare *D.G.S.M.*), organ administrativ ce grupa unitățile militare create special pentru a primi recruții cărora le era interzisă instrucția militară, a fost desființată.

8. Legea nr. 309 din 22 mai 2002 a recunoscut munca efectuată în cadrul unităților militare subordonate D.G.S.M. drept muncă forțată și a instituit măsuri reparatorii, printre care o indemnizație lunară, gratuitate la tratamentele medicale și scutirea de taxa de abonament la radio și televizor.

9. La data de 22 august 2002, reclamantul a solicitat, din partea casei județene de pensii și asigurări sociale (*casa județeană*), acordarea drepturilor prevăzute de Legea nr.309/2002. Prin Decizia din 19 decembrie 2002, casa județeană a respins cererea pe motivul că reclamantul nu își efectuase serviciul militar într-o unitate militară subordonată D.G.S.M.

10. Prin acțiunea introdusă la data de 5 mai 2003 împotriva casei județene, reclamantul a solicitat Curții de Apel Târgu Mureș să anuleze Decizia din 19 decembrie 2002 și să îi recunoască statutul de persoană care a efectuat o muncă forțată în timpul serviciului militar.

11. Prin Decizia din 2 iunie 2003, Curtea de Apel a admis acțiunea și a obligat casa județeană să adopte o nouă decizie prin care să acorde reclamantului drepturile prevăzute de Legea nr. 309/2002. Invocând mențiunile înscrise în livretul militar al reclamantului, Curtea de Apel a constatat că acesta efectuase în unitatea militară din Vatra Dornei diferite lucrări în construcții și că fusese liberat ca „soldat combatant neinstruit”.

12. Casa județeană a formulat recurs în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție (*Înalta Curte de Casație*).

13. La cererea reclamantului, Înalta Curte de Casație a înaintat Curții Constituționale excepția de neconstituționalitate a art. 1 din Legea nr. 309 din 22 mai 2002. Reclamantul a susținut că acest articol încalcă art. 16 din Constituție și Convenția europeană a drepturilor omului, consacrând o discriminare între persoanele care au efectuat același tip de muncă forțată în timpul serviciului militar. El a apreciat că această diferență de tratament era nejustificată din moment ce nu se baza decât pe subordonarea administrativă a unităților militare din care recruții făceau parte.

14. Prin Decizia din 1 aprilie 2004, Curtea Constituțională a respins excepția, statuând că:

„Stabilirea categoriilor de persoane cărora li se acordă anumite reparații pentru constrângerile și privațiunile suferite în trecut (...), intră în atribuțiile exclusive ale autorității legiuitoare, cu condiția ca, evident, să nu instituie privilegii ori discriminări între persoanele care se încadrează în aceeași categorie și se află într-o situație identică. Din textul art. 1 al Legii nr. 309/2002 nu rezultă nici privilegii și nici discriminări care să contravină art.16 alin. (1) din Constituție.”

15. Prin Decizia din 8 iunie 2004, Înalta Curte de Casație a admis recursul casei județene, a casat decizia Curții de Apel și a trimis dosarul în vederea administrării de noi probe pentru a stabili dacă unitatea militară din Vatra Dornei făcuse parte din D.G.S.M.

16. Dând curs unei cereri de informații a Curții de Apel, prin Adresa din 1 noiembrie 2004, unitatea militară din Pitești, care păstra arhivele armatei, a precizat că unitatea militară

din Vatra Dornei nu se afla pe lista unităților militare ce au făcut parte din D.G.S.M. Ea a menționat și că, în virtutea normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Legii nr. 309/2002, această listă fusese întocmită de Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale, care i-o comunicase unității militare din Pitești ca „instrument de lucru”.

17. La data de 3 noiembrie 2004, Arhivele Naționale ale Ministerului Administrației și Internelor au informat Curtea de Apel că unitatea militară din Vatra Dornei nu a făcut parte din D.G.S.M.

18. Bazându-se pe informațiile furnizate de unitatea militară din Pitești și de Arhivele Naționale și apreciind că Legea nr.309/2002 nu se aplica decât în cazul recruților care au lucrat în unități militare subordonate D.G.S.M., Curtea de Apel a respins acțiunea prin Decizia din 8 noiembrie 2004.

19. Reclamantul a formulat recurs în fața Înaltei Curți de Casație, susținând că unitatea militară din Pitești nu a răspuns de fapt la cererea de informații a Curții de Apel, din moment ce s-a limitat la a reproduce informațiile cuprinse în lista întocmită de Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale, și că ea omisese să verifice dosarul de recrutare care dovedea munca efectuată.

20. În plus, el a denunțat discriminarea operată de lege între recruții care au efectuat muncă forțată în unitățile militare ce făceau parte din D.G.S.M. și ceilalți recruți care, deși au efectuat același tip de muncă, nu beneficiau de prevederile acestei legi din singurul motiv că unitățile lor militare nu făceau parte din ea. În orice caz, el a arătat că, prin Decizia din 21 ianuarie 2004, un fost recrut care se afla în aceeași situație cu a sa obținuse câștig de cauză în fața Înaltei Curți de Casație, care i-a recunoscut dreptul de a beneficia de prevederile Legii nr. 309/2002.

21. Prin Decizia irevocabilă din 13 mai 2005, Înalta Curte de Casație a respins recursul și a confirmat temeinicia deciziei Curții de Apel, cu următoarea motivare:

„Potrivit dispozițiilor Legii nr. 309, beneficiază de prevederile ei persoanele care, în perioada 1950-1961, au efectuat stagiul militar în detașamente de muncă din cadrul Direcției Generale a Serviciului Muncii.

Rezultă că determinant pentru încadrarea unei persoane în categoria beneficiarilor Legii nr. 309/2002 nu este activitatea pe care a desfășurat-o în unitatea militară respectivă - muncă în construcții -, ci apartenența acesteia la Direcția Generală a Serviciului Muncii în sistemul căruia s-au constituit detașamente de muncă forțată.

În acest context, cum în adresa eliberată de UM 02405 Pitești se precizează că unitatea în care reclamantul și-a satisfăcut stagiul militar nu se află în tabelul cu evidența detașamentelor de muncă care au făcut parte din Direcția Generală a Serviciului Muncii, în mod corect instanța de fond a considerat că nu sunt întrunite cerințele Legii nr. 309/2002 și a respins acțiunea.”

II. Dreptul și practica internă pertinente

1. Legea nr. 309 din 22 mai 2002 privind recunoașterea și acordarea unor drepturi persoanelor care au efectuat stagiul militar în cadrul D.G.S.M. în perioada 1950-1961

Articolul 1

„Beneficiază de prevederile prezentei legi persoana, cetățean român, care a efectuat stagiul militar în detașamentele de muncă din cadrul Direcției Generale a Serviciului Muncii în perioada 1950-1961.”

Articolul 2

„Persoanele care s-au aflat în situația prevăzută la art. 1 au dreptul la o indemnizație lunară (...).”

Articolul 5

- „Persoanele prevăzute la art. 1 vor beneficia (...), precum și de următoarele drepturi:
- asistență medicală și medicamente în mod gratuit (...);
 - scutirea de la plata taxei de abonament la radio și televizor (...).”

Articolul 6 alin. 2 și 3

„Stabilirea drepturilor prevăzute de prezenta lege se face, la cerere, pe baza înscrisurilor din livretele militare, din adeverințele eliberate de centrele militare județene sau de U.M. 02405 Pitești.

Cererile pentru stabilirea drepturilor prevăzute de prezenta lege se depun la casele teritoriale de pensii și a municipiului București.”

2. Hotărârea Guvernului din 10 octombrie 2002 privind normele de aplicare a Legii nr. 309/2002

Articolul 7

„Pentru stabilirea drepturilor prevăzute de lege Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale poate solicita Arhivelor Naționale (...) întocmirea unei evidențe a detașamentelor de muncă din cadrul Direcției Generale a Serviciului Muncii, în baza documentelor pe care le dețin.”

3. Hotărârea din 2 decembrie 2003 a Înaltei Curți de Casație și Justiție

22. Într-o cauză similară cu cea a reclamantului, un fost recrut care a efectuat muncă forțată într-o unitate militară ce nu era subordonată D.G.S.M. a solicitat să îi fie aplicată Legea nr.309/2002. Deoarece casa județeană de pensii îi respinsese cererea pe motiv că legea nu se aplica decât în cazul recruților din detașamentele de muncă, el a contestat cu succes această decizie în fața Curții de Apel.

23. În urma recursului casei județene de pensii, Înalta Curte de Casație a confirmat temeinicia deciziei Curții de Apel, cu motivarea următoare:

„Din moment ce nu se contestă prestarea muncii pe durata stagiului militar în detașamente de muncă organizate în acest scop, nu se justifică măsura exceptării reclamantei, (...), de la acordarea drepturilor solicitate. În caz contrar, s-ar ajunge la situații inechitabile, de recompensare parțială doar a persoanelor care au efectuat stagiul militar în condiții identice și care, datorită unor împrejurări formale, ce țin exclusiv de subordonarea ierarhică a unității militare, beneficiază de un tratament diferit și evident, discriminatoriu.”

4. Alte decizii ale Înaltei Curți de Casație și Justiție

24. În mai multe decizii, printre care cele din data de 4 noiembrie 2003, 21 ianuarie, 2 iunie și 14 decembrie 2004, 11 și 19 ianuarie, 7, 14, 18, 22 și 28 februarie, 1, 8, 14 și 28 martie, 24 mai 2005, 24 mai și 6 iunie 2006, Înalta Curte de Casație a exprimat aceeași poziție ca în decizia menționată mai sus.

25. Cu toate acestea, în alte decizii, printre care cele din data de 13 și 28 noiembrie 2003, 11 martie, 15, 22 și 29 aprilie 2004, 11 și 18 ianuarie, 1, 17 și 21 februarie, 1, 10 și 28 martie, 13 și 23 mai și 4 noiembrie 2005, 12 și 13 aprilie și 25 mai 2006, aceeași instanță s-a pronunțat în sens contrar, și anume că recruții care nu își efectuaseră stagiul militar într-o unitate militară subordonată D.G.S.M. nu puteau beneficia de prevederile Legii nr. 309/2002.

ÎN DREPT

I. Asupra pretinselor încălcări ale art. 6 alin. 1 din Convenție

26. Reclamantul pretinde că ar fi avut loc o dublă încălcare a art. 6 alin. 1 din Convenție.

27. Pe de o parte, el se plânge de o încălcare a principiului securității juridice din cauza jurisprudenței contradictorii a Înaltei Curți de Casație. Pe de altă parte, el apreciază că acțiunea sa nu a fost soluționată de către „o instanță independentă și imparțială” din cauza faptului că instanțele interne s-au bazat în mod decisiv pe informațiile furnizate de unitatea militară din Pitești, care s-a limitat la a relua informațiile cuprinse într-o listă întocmită de partea pârâtă. Art. 6 alin. 1 din Convenție prevede că:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil (...) a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială (...), care va hotărî (...) asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil (...).”

A. Securitatea juridică și jurisprudența Înaltei Curți de Casație

1. Asupra admisibilității

28. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este vădit neîntemeiat în sensul articolului 35 alin. 3 din Convenție. Mai mult, ea observă că nu este incident niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, îl declară admisibil.

2. Asupra fondului

29. Guvernul susține că, pe parcursul litigiului, instanțele interne au respectat în întregime garanțiile de independență, imparțialitate, celeritate, publicitate și egalitate a armelor.

30. În opinia Guvernului, faptul că în alte cauze similare instanțele interne au acordat câștig de cauză altor foști recruți, a căror situație era similară cu cea a reclamantului, nu a avut nicio influență asupra echității procedurii. În plus, Guvernul arată că interpretarea pe care judecătorii au dat-o art. 1 din Legea nr.309/2002 era conformă cu jurisprudența Curții Constituționale.

31. Reclamantul afirmă că interpretarea art. 1 din Legea nr.309/2002 a încălcat principiul securității juridice. El arată că soluția la care au ajuns instanțele interne în cauza sa era în contradicție cu cele ale altor instanțe și, în special, ale Înaltei Curți de Casație, în baza cărora se putea aștepta în mod rezonabil să aibă câștig de cauză.

32. Curtea reafirmă încă de la început că Convenția nu le impune statelor contractante nicio obligație specifică de a repara nedreptățile sau prejudiciile cauzate înainte ca ele să fi ratificat Convenția (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kopecký împotriva Slovaciei* [MC], nr. 44-912/98, § 35, CEDO 2004-IX).

33. Cu toate acestea, dacă statele decid să adopte legi pentru a despăgubi victimele pentru nedreptățile comise în trecut, acestea trebuie aplicate cu o claritate și o coerență rezonabile pentru a evita, pe cât posibil, insecuritatea juridică și incertitudinea pentru persoanele îndreptățite. În această privință, trebuie subliniat că incertitudinea, fie ea legislativă, administrativă sau jurisdicțională, este un factor important ce trebuie luat în considerare pentru a aprecia comportamentul statului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Broniowski împotriva Poloniei* [MC], nr. 31.443/96, § 151, CEDO 2004-V, și *Păduraru împotriva României*, nr. 63.252/00, § 92, CEDO 2005-... [extrase]).

34. În speță, Curtea observă că, în temeiul Legii nr.309/2002, nu puteau beneficia de măsurile reparatorii decât recruții care au efectuat muncă forțată în unități ce aparțineau D.G.S.M. Invocând principiul nediscriminării, pornind de la decizia pronunțată la data de 2 decembrie 2003, Înalta Curte de Casație, într-o serie de decizii, a extins domeniul de aplicare a acestei legi asupra tuturor recruților care au efectuat muncă forțată în timpul stagiului lor militar, fără a lua în considerare subordonarea ierarhică a unităților militare din care făceau parte.

35. Cu toate acestea, într-o altă serie de decizii pronunțate în aceeași perioadă, Înalta Curte de Casație a dezvoltat o jurisprudență contrară, deoarece a respins, ca și în cazul reclamantului, acțiunile recruților care efectuaseră o muncă forțată în afara D.G.S.M.

36. În lipsa unui mecanism capabil să asigure coerența practicii în cadrul celei mai înalte instanțe interne, aceasta a ajuns să pronunțe, uneori chiar în aceeași zi, decizii diametral opuse cu privire la domeniul de aplicare a Legii nr. 309/2002 (ase vedea, de exemplu, deciziile din 11 ianuarie, 1 și 28 martie 2005).

37. Desigur, divergențele de jurisprudență constituie, prin natura lor, consecința inerentă a oricărui sistem judiciar care se bazează pe un ansamblu de instanțe de fond având competență în raza lor teritorială. Cu toate acestea, rolul unei instanțe supreme este tocmai să regleze aceste contradicții de jurisprudență (*Zielinski și Pradal și Gonzalez și alții împotriva Franței* [MC], nr. 24.846/94 și 34.165/96 la 34.173/96, § 59, CEDO 1999-VII).

38. În cauză se constată că Înalta Curte de Casație se afla la originea acestor divergențe profunde și persistente în timp.

39. Această practică, ce s-a dezvoltat în cadrul celei mai înalte autorități judiciare a țării, este în sine contrară principiului securității juridice, care este implicit în ansamblul articolelor din Convenție și care constituie unul dintre elementele fundamentale ale statului de drept (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Baranowski împotriva Poloniei*, nr. 28.358/95, § 56, CEDO 2000-III). În loc să-și îndeplinească rolul de a stabili o interpretare de urmat, Înalta Curte de Casație a devenit ea însăși o sursă de insecuritate juridică, reducând astfel încrederea publicului în sistemul judiciar (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Sovtransavto Holding împotriva Ucrainei*, nr.48.553/99, § 97, CEDO 2002-VII, și *Păduraru*, citată mai sus, § 98, și, *a contrario*, *Pérez Arias împotriva Spaniei*, nr.32.978/03, § 70, 28 iunie 2007).

40. Curtea concluzionează că această incertitudine jurisprudențială a avut ca efect lipsirea reclamantului de orice posibilitate de a obține beneficiul drepturilor prevăzute de Legea nr. 309/2002, în timp ce altor persoane care au efectuat o muncă forțată în afara D.G.S.M. li s-a recunoscut dreptul de a beneficia de prevederile acestei legi.

Prin urmare, a avut loc încălcarea art. 6 alin. 1 din Convenție.

B. Independența și imparțialitatea instanțelor interne

1. Asupra admisibilității

41. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este vădit neîntemeiat în sensul art. 35 alin. 3 din Convenție. Mai mult, ea arată că nu este lovit de niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, îl declară admisibil.

2. Asupra fondului

42. Guvernul susține că instanțele interne investite cu soluționarea cauzei au îndeplinit condiția de independență și imparțialitate. În acest sens, el arată că informațiile cuprinse în adresa unității militare din Pitești au fost coroborate cu informațiile furnizate de Arhivele Naționale și cu alte probe administrate la dosar.

43. Reclamantul reafirmă că instanțele interne nu ar fi trebuit să își întemeieze hotărârile pe adresa unității militare din Pitești, din moment ce aceasta s-a limitat la a relua informațiile furnizate de pârât.

44. Curtea arată că dreptul oricărei persoane la judecarea cauzei sale de către o instanță independentă și imparțială nu este decât un aspect al dreptului mai larg la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenție.

45. Având în vedere constatarea legată de art. 6 (paragraful 40 de mai sus), Curtea apreciază că nu se impune să analizeze dacă în speță a avut loc încălcarea acestui articol în ceea ce privește independența și imparțialitatea instanțelor care au judecat cauza (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Ciobanu împotriva României*, nr. 29.053/95, § 41, 16 iulie 2002; *SC Mașinexportimport Industrial Group SA împotriva României*, nr.22.687/03, § 39, 1 decembrie 2005, și *Dima împotriva României*, nr. 58.472/00, § 42, 16 noiembrie 2006).

II. Asupra pretensei încălcări a art. 14 din Convenție, coroborat cu art. 1 din primul Protocol adițional la Convenție

46. Reclamantul se plânge de refuzul autorităților române de a-i acorda toate drepturile prevăzute de Legea nr. 309/2002 pentru munca forțată efectuată în timpul serviciului militar. El susține că este victima unei discriminări față de alte persoane care se află într-o situație similară și căroră instanțele interne și, în special, Înalta Curte de Casație le-au recunoscut dreptul de a beneficia de aceste drepturi. El invocă art. 14 din Convenție coroborat cu art. 1 din Protocolul nr. 1:

Articolul 14

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de (...) convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

Articolul 1 din Protocolul nr. 1

„ Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

1. *Asupra admisibilității*

47. Deși Guvernul nu a ridicat excepții preliminare referitoare la admisibilitatea acestui capăt de cerere, Curtea consideră necesar să analizeze problema aplicabilității prevederilor acestor două articole coroborate asupra faptelor speței (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Blečić împotriva Croației* (dec.), nr.59.532/00, 30 ianuarie 2003).

48. Conform jurisprudenței constante a Curții, art. 14 din Convenție completează celelalte clauze normative ale Convenției și ale protocoalelor sale. El nu are o existență independentă deoarece este aplicabil numai pentru „exercitarea drepturilor și libertăților“ pe care acestea o garantează. Desigur, se aplică și în lipsa unei încălcări a cerințelor lor și, în această măsură, el are o aplicare autonomă, însă el nu s-ar putea aplica dacă faptele litigiului nu cad sub incidența a cel puțin uneia dintre dispozițiile respective (*Gaygusuz împotriva Austriei*, Hotărârea din 16 septembrie 1996, *Culegere de hotărâri și decizii* 1996-IV, § 36).

49. Curtea constată că drepturile litigioase, și anume o alocație lunară, gratuitatea medicamentelor și scutirea de plata abonamentului la radio și televizor, erau acordate persoanelor care efectuaseră o muncă forțată în timpul serviciului lor militar. Acordarea acestor drepturi era, așadar, legată de efectuarea muncii forțate în timpul stagiului militar, condiție prealabilă acordării lor.

50. În speță, nu s-a contestat faptul că reclamantul a efectuat o muncă forțată în timpul serviciului militar; refuzul de a-i acorda drepturile respective s-a bazat exclusiv pe constatarea faptului că unitățile militare în care a servit nu figurau printre cele subordonate D.G.S.M.

51. Curtea apreciază că, în măsura în care ele sunt prevăzute de legislația națională, drepturile respective sunt drepturi patrimoniale în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Gaygusuz*, citată mai sus, § 41). În orice caz, în lumina seriei de decizii a Înaltei Curți de Casație, care recunosc beneficiul drepturilor prevăzute de Legea nr.309/2002 pentru persoanele care au efectuat o muncă forțată în afara D.G.S.M., Curtea consideră că reclamantul avea o „speranță legitimă“ să obțină recunoașterea creanței pretinse (a se vedea, *Kopecký împotriva Slovaciei* [MC], nr. 44.912/98, §52, CEDO 2004-IX și, *a contrario*, *Ouzounis și alții împotriva Greciei*, nr. 49.144/99, § 25, 18 aprilie 2002).

52. Prin urmare, articolul 1 din Protocolul nr. 1 este aplicabil în cazul de față.

53. În ceea ce privește aplicabilitatea art. 14 din Convenție, Curtea constată că reclamantul a fost exclus de la acordarea drepturilor revendicate. Guvernul nu contestă faptul

că altor persoane care au efectuat o muncă forțată în afara D.G.S.M. li s-a recunoscut de către Înalta Curte de Casație dreptul de a beneficia de prevederile Legii nr. 309/2002. Așadar, a existat o diferență de tratament între reclamant și alte persoane aflate într-o situație similară cu a sa. Astfel, art. 14 este aplicabil.

54. În sfârșit, Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit neîntemeiat în sensul art. 35 alin. 3 din Convenție. Mai mult, ea observă că nu este lovit de niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, îl declară admisibil.

2. *Asupra fondului*

55. Guvernul arată că, în temeiul jurisprudenței Curții, statele beneficiază de o anumită marjă de apreciere pentru a stabili dacă și în ce măsură diferențele dintre anumite situații, similare din alte puncte de vedere, justifică diferențe de tratament. El adaugă că este în primul rând atribuția autorităților interne și mai ales a curților și tribunalelor să interpreteze și să aplice dreptul intern.

56. El apreciază că, pentru a fi contrară art. 14 din Convenție, o discriminare trebuie să se bazeze pe unul dintre criteriile enumerate în acest articol. Or, el arată că, în speță, diferența de tratament pretinsă nu se bazează pe niciunul dintre aceste criterii. În fine, el apreciază că o jurisprudență contradictorie nu ar putea fi asimilată unei discriminări în sensul art. 14 din Convenție.

57. Reclamantul reafirmă că, prin limitarea beneficiului măsurilor reparatorii doar pentru recruții din unitățile ce aparțineau D.G.S.M., Legea nr. 309/2002 a creat o distincție discriminatorie între persoanele care au efectuat același tip de muncă forțată.

58. El pretinde că a fost victima unei a doua discriminări din cauza jurisprudenței contradictorii a Înaltei Curți de Casație care le recunoscuse mai multor recruți, care nu efectuaseră o muncă forțată în unități de acest tip, dreptul de a beneficia de prevederile legii.

59. Curtea constată că, în sensul art. 14 din Convenție, o distincție este discriminatorie dacă „este lipsită de justificare obiectivă și rezonabilă”, adică dacă nu urmărește un „scop legitim” sau dacă nu există un „raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit” (a se vedea, în special, *Hotărârea Marckx împotriva Belgiei* din 13 iunie 1979, seria A nr. 31, p. 16, § 33).

60. În speță, Curtea reamintește că a constatat existența unei diferențe de tratament între diferiții recruți care au efectuat o muncă forțată (a se vedea § 53 de mai sus).

61. Cu toate acestea, ea observă că Guvernul nu a prezentat o justificare pentru această diferență de tratament, argumentul său bazându-se, esențialmente, pe de o parte, pe faptul că presupusa discriminare nu ține de niciunul dintre criteriile enunțate la art. 14 și, pe de altă parte, pe autonomia de care beneficiază instanțele interne în interpretarea și aplicarea dreptului intern.

62. Referitor la primul argument, Curtea subliniază că lista cuprinsă în art. 14 are un caracter orientativ și nu limitativ (a se vedea, *Engel și alții împotriva Olandei*, Hotărârea din 8 iunie 1976, seria A nr. 22, p. 30, § 72, și *Rasmussen împotriva Danemarcei*, Hotărârea din 28 noiembrie 1984, seria A nr. 87, p.13, § 34).

63. Referitor la cel de-al doilea argument, Curtea reiterează că, în speță, nu era vorba de simple divergențe de jurisprudență, care sunt consecința inerentă oricărui sistem judiciar care se bazează pe un ansamblu de instanțe de fond, ci de neîndeplinirea de către Înalta Curte de Casație a rolului său de regulator al acestor conflicte.

64. Argumentele avansate de Guvern nefiind în măsură să convingă Curtea, ea constată că această diferență de tratament nu s-a bazat pe nicio justificare obiectivă și rezonabilă.

65. Prin urmare, a avut loc încălcarea art. 14 din Convenție coroborat cu art. 1 din Protocolul nr. 1.

III. *Asupra pretensei încălcări a art. 4 din Convenție*

66. Reclamantul se plânge și de faptul că în perioada 1953-1955 autoritățile de la vremea respectivă l-au obligat să efectueze muncă forțată în locul instrucției militare. El invocă art.4 din Convenție.

67. Curtea reamintește că ea nu poate analiza o cerere decât în măsura în care ea se referă la evenimente ce au avut loc după intrarea în vigoare a Convenției pentru partea contractantă respectivă.

68. În speță, faptele de care se plânge reclamantul au avut loc în perioada 1953-1955, cu mult înainte de 20 iunie 1994, dată la care Convenția a intrat în vigoare pentru România.

69. Prin urmare, Curtea constată că cererea întemeiată pe art. 4 din Convenție este incompatibilă *ratione temporis* cu prevederile Convenției și trebuie respinsă conform art. 35 alin.3 și 4 din Convenție.

IV. Asupra aplicării art. 41 din Convenție

70. Conform art. 41 din Convenție,

„În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

71. Cu titlu de daune materiale, reclamantul solicită o sumă, actualizată în funcție de inflație, ce corespunde cuantumului indemnizațiilor de care a fost lipsit din luna septembrie 2002. Suma lunară a acestei indemnizații se ridică, conform afirmațiilor sale, la 52,5 lei noi românești (RON), adică circa 15 euro (EUR). De asemenea, el solicită 21.460 EUR pentru munca forțată efectuată în timpul serviciului militar.

El lasă la aprecierea Curții stabilirea sumei ce trebuie alocată cu titlu de daune morale.

72. Guvernul contestă aceste pretenții. Întrucât nu a precizat suma totală a indemnizației pretinse, Guvernul consideră că reclamantul are posibilitatea de a obține reparație solicitând ca această sumă să fie calculată de casa județeană sau introducând o acțiune în revizuire a deciziei Înaltei Curți de Casație. Mai mult, nu i se poate acorda nicio sumă pentru munca forțată efectuată în timpul serviciului militar.

73. În fine, referitor la cererea cu titlu de daune morale, Guvernul consideră că hotărârea Curții ar putea constitui, în sine, o reparație suficientă.

74. Curtea constată că singura bază pentru acordarea unei reparații echitabile constă, în speță, în încălcarea art. 6 alin. 1 și 14 coroborat cu art. 1 din Protocolul nr. 1. Capătul de cerere întemeiat pe articolul 4 din Convenție fiind declarat inadmisibil, reclamantului nu i se va acorda nicio sumă cu acest titlu.

75. Statuând în echitate, în sensul art. 41, Curtea îi acordă reclamantului suma de 5.000 EUR pentru toate prejudiciile suferite.

B. Cheltuieli de judecată

76. Reclamantul nu a depus nicio cerere pentru cheltuielile de judecată suportate în fața instanțelor interne și în fața Curții.

77. În aceste condiții, Curtea nu îi acordă nicio sumă cu acest titlu.

C. Dobânzi moratorii

78. Curtea consideră potrivit ca rata dobânzii moratorii să se bazeze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
CURTEA,
ÎN UNANIMITATE,

1. declară cererea admisibilă în ceea ce privește capetele de cerere întemeiate pe art. 6 alin. 1 din Convenție și pe art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție coroborat cu art. 14 din Convenție și inadmisibilă în rest;

2. hotărăște că a avut loc încălcarea art. 6 alin. 1 din Convenție;

3. hotărăște că nu se impune să examineze și capătul de cerere întemeiat pe art. 6 alin. 1 din Convenție referitor la pretinsa lipsă de independență și imparțialitate a instanțelor interne;

4. hotărăște că a avut loc încălcarea art. 14 din Convenție coroborat cu art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;

5. hotărăște:

a) ca statul pârât să îi plătească reclamantului, în cel mult 3 luni de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri conform art. 44 alin. 2 din Convenție, 5.000 EUR (cinci mii euro) pentru toate prejudiciile suferite;

b) ca suma respectivă să fie convertită în moneda statului pârât, la cursul de schimb valabil la data plății, la care se va adăuga orice sumă ce ar putea fi datorată cu titlu de impozit;

c) ca, începând de la expirarea termenului menționat mai sus și până la efectuarea plății, această sumă să se majoreze cu o dobândă simplă având o rată egală cu cea a facilității de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene, valabilă în această perioadă, majorată cu trei puncte procentuale;

6. respinge cererea de reparație echitabilă pentru rest.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris la data de 6 decembrie 2007, în conformitate cu art. 77 alin. 2 și 3 din Regulament.

Boštjan M. Zupančič, **Santiago Quesada,**
președinte grefier